

FÜGGŐK VAGYUNK

A TAGADÁSTÓL A FELÉPÜLÉSIG

Darida Benedek
közreműködésével

BAJZÁTH SÁNDOR

Op!n Books

ELŐSZÓ

Bajzi vagyok. Felépülő függő.

Másfél évtizedes szerhasználatomról, annak következményeiről, meg a hosszú hónapokon át tartó rehabilitációmról, az utána következő visszaesésekről még bőven lesz szó az alábbiakban. Most arról szeretnék beszélni, tisztuló drogosként hogyan kerültem oda, ahol most tartok. Vagyis a szakmai karrieremről.

Amikor még rehabilitáción voltam Komlón, semmi nem állt távolabb tőlem a gondolatnál, mint hogy egyszer majd segítőként dolgozzak. Hiszen azt is ott kellett megtanulnom a csoportokban, hogy egyáltalán beszéljek a saját dolgaimról. A csoportok ugyanis semmi másról nem szóltak, mint hogy mindenki az érzéseiről beszélt.

Huszonhét hónap után úgy indítottak útra a rehabról, hogy jelezték: kétesélyes, hogy hosszabb távon képes leszek-e tiszta és józan maradni. És elég csúnyán vissza is estem az alkohol-lal. Nem fogadtam meg a Komlón kapott tanácsot, miszerint felépülő használoként nem érdemes kísérletezni a szesszel. A rehabon a nikotint is letettem, amikor viszont újra inni kezdtem, a cigarettára is visszaszoktam. 2002. szeptember 10. óta, vagyis lassan huszonnégy éve viszont teljesen tiszta vagyok, altatókat vagy nyugtatókat sem használlok.

A józan életbe visszatérve úgy éreztem magam, mintha akkor léptem volna ki a gimnáziumból, érettségi bizonyítvánnyal

a kezemben, és gyorsan munkát kellene szereznem, akármi-lyet, akár minimálbérért. Minden területen le voltam maradva a velem egyidősekhez képest. Gyakorlatilag másfél évtized kiesett az életemből, a személyiségfejlődésemből, minden-honnan. A kortársaim közben dolgoztak, sportoltak vagy más hobbít kerestek maguknak, családot alapítottak, gyerekeik születtek, nevelték a kicsiket, és lépegettek előre a társadal-mi ranglétrán. Nekem is született ugyan egy kislányom, de finoman szólva nem voltam gondoskodó apa. És tisztulásom után rám szakadt a helyzet képtelensége: mit kezdek most ma-gammal, hogyan lesz párom, és legelőször is: hogyan szerzek munkahelyet?

Amikor különféle állásokra pályáztam, meglehetősen krea-tív módszerekkel foldoztam be az életrajzomban tátongó lyukakat, de végül sikerült elhelyezkednem egy szállodában recepciós-ként. Rendesen bejártam dolgozni, papíron csak minimálbért kaptam, de elég jól kerestem a borraivalóknak köszönhetően, meg annak, amit még hozzáügyeskedtünk a munkatársaimmal. Viszont hamar rájöttem, hogy ez a pálya sehová nem tart. Ültem naphosszat a pultban, kiadtam meg elvettem a vendégektől a kulcsot, amikor meg épp nem volt semmi dolgom, akkor naphosszat bámultam a falat.

Úgy éreztem, ennél azért több van bennem, többre vagyok hivatott. Ezért munka mellett önkénteskedni kezdtem a Ma-gadért Alapítványnál, amit még 1998-ban hozott létre egy há-zaspár dr. Csernus Imre pszichiáter szakmai vezetésével. Füg-gők jártak oda, és a hozzátartozóik, én pedig egy idő után már nem önkéntesként dolgoztam, hanem egy minimális fizetséget is kaptam az alapítványtól számla ellenében. Hetente kétszer

segítettem ott csoportokban. Egyre jobban megszerettem ezt a munkát, egyre magabiztosabbá váltam benne, és közben megszületett bennem az igény, hogy fejlődjek ezen a területen. Így hát jelentkeztem az ELTE Társadalomtudományi Karára szociális munkás szakra. Úgy gondoltam, alkalmas és képes vagyok rá, hogy elvégezzem a képzést. (Igazam lett, végül 2005-ben kaptam kézhez a diplomámat.)

Furcsa véletlen, hogy pont a felvételi napját megelőző estén kellett beadnom magamnak egy Interferon injekciót, amit a drogos éveim alatt összeszedett hepatitisz C nevű májbetegségekre írtak fel nekem. A készítmény mellékhatásai miatt irgalmatlanul rossz állapotban mentem az írásbeli felvételi vizsgára, viszont mivel nagyon alaposan felkészültem, kimondottan jól sikerült a felvételi, ráadásul az eredményem alapján az államilag finanszírozott képzésben vehettem részt. A szüleim egyébként azt erőltették, hogy inkább a Szent István Egyetem humán erőforrás szakjára jelentkezsem, ami viszont fizetős képzés lett volna. Ellenálltam az ötletüknek, hiszen tisztulásomkor pontosan azt tűztem ki célul, hogy kikerüljek a gyermeki szerepből. A fő életfeladatomban volt akkoriban, hogy leváljak a szüleimről, ha viszont rájuk hallgatok, csak még inkább hozzájuk láncolom magam, hiszen ők állták volna az egyetemi költségeimet. (Talán még a bizonyítványomat is elkérték volna ellenőrzésre a félévek végén.) Harmincas éveim közepén jártam ekkor, ezért nem igazán vonzott ez a lehetőség.

Másfél évtizednyi szerhasználat alatt elég alaposan megismertem a gyógyítás világát, hiszen megfordultam közben szinte az összes zárt osztályon, drogambulancián, kezelt szinte

minden orvos, aki drogosok gyógyításával foglalkozik. Továbbá részt vettem a heroinfüggőség kiváltását szolgáló metadonkúrán, számos elvonón, és egy sor kórházban kezeltek. Vagyis komoly kapcsolati hálóval rendelkeztem az addiktológiai szakmában.

Másfelől egykori függőként és használóként volt egy másik kiterjedt kapcsolatrendszerem egy sor olyan emberrel, akikkel korábban még együtt drogoztam, meg együtt mozogtunk az alternatív kulturális térben, és később a médiában lettek ismert emberek. Éppen ezért könnyen bejutottam a különböző szakmai konferenciákra, és rendszeresen részt is vettem ezeken.

Egyszer Pécsváradra hívtak meg egy ilyen alkalomra, ahol meghallgathattam Robert Lefever előadását. Lefever az Egyesült Királyság egyik legnevesebb drogterápiás intézetének alapítója, igazgatója és vezetője volt, felépülő függő, egykori alkoholista és szerhasználó, pszichiáter, amúgy meg egy hihetetlenül okos ember. Londoni, nagyon jól működő (és irgalmatlanul drága) rehabilitációs intézetében több világsztár is kezeltette magát.

A konferencia kétnapos volt, és amikor az első nap végén lementünk vacsorázni az étterembe, én összeszedtem a bátorságomat, odamentem Lefeverhez, és megkérdeztem, leülhetek-e mellé, mert beszélni szeretnék vele. Miután igent mondott, elmondtam neki, mennyire tetszett az előadása, amelyben bemutatta az intézményét, és hogy mennyire szeretném egyszer személyesen is látni. Lefevernek valószínűleg tetszett a merészségem, és valami ilyesmit mondott: *You're welcome, my friend, you're welcome.* Majd közölte, ha kiutazom hozzájuk egy-két hétre, akkor állják minden költséget, csak a repülőjegyet kell megvennem.

A pécsváradi konferencia más szempontból is sorsfordító volt nekem. A résztvevők között a Leo Amici alapítványtól is ott volt ugyanis néhány ember, például az alapítvány kurátora, dr. Tímár Csaba. Vele is beszélgettem, és beszámoltam neki arról, hogy főiskolára járok, közben pedig a recepciós állásom mellett heti két este önkénteskedem. Azt is elmondtam Csabának, hogy már belefáradtam a szállodai munkába, viszont nagyon megtetszett a segítő szakma, és most ezen a területen szeretnék elhelyezkedni, ha lehet, akkor főállásban. Csaba azt felelte erre, hogy náluk, Komlón éppen üresedés van, és szerintem a felszabadult állás éppen megfelelő lenne nekem. Így nemsokára már segítőként dolgoztam Komlón.

Ez a korszakom hat évig tartott, közben végeztem az ELTE-n, megkaptam a szociális munkás diplomámat.

Komlóra minden héten hétfőn délre utaztam le, szerda esteként tértem vissza Budapestre, csütörtökönként csoportot vezettem a Magadért Alapítványnál, és közben más feladataim is voltak. Mindkét szervezetnél rengeteget tanultam a náluk végzett munkámból. Komlón hatévnyi tapasztalatot szereztem segítőként egy zárt drogterápiás intézetben. A Magadért Alapítványnál pedig ambuláns páciensekkel foglalkozhattam, akik sokfajta függőség miatt kerültek velünk kapcsolatba, és nem feltétlenül számítottak súlyos esetnek. Nagyon izgalmas volt velük dolgozni, és foglalkozásokat, csoportokat, konzultációkat tartani nekik és a hozzátartozóiknak. Mindkét munka nagyon sokat tett hozzá a szakmai pályafutásomhoz, rengeteg tapasztalatot szereztem.

A komlói időszakom vége felé kicsit belefáradtam a heti utazgatásba, így amikor egy vezetőváltás miatt feszültségek,